

šole zgubil, ker tako malo opraviš. Pervič, ti jaz tega ne verjamem, da bi tvoj trud in pridnost nič ne zdala, ali pomisli, da seme, ki ga sejemo, kali še le v dvakrat ali trikrat desetih letih. Drugič pa pomisli, da imaš otroke le kake ure na dan pri sebi, in domača hiša in slabi zgledi izrujejo v enem hipu, kar si ti v letih vsadil. Šolstvo samo po sebi, res da ne bo ljudstva na enkrat popolnomaboljšalo; vzroki tega so nam dostikrat neznani, in ni nam nemogoče, odpraviti jih. Tudi pametni ljudje ti otroških napak nikdar podmetavali ne bodo; kar pa psi lajajo in jezični ljudje govoré, pa nikar ne poslušaj, ako hočeš imeti mir v svojem sercu. Še veliko boljši in modrejši ljudje, kakor si ti, moj Tugoslave, ljudem niso vstregli, koliko manj boš pa ti! pa tudi ne smeš vsem vstreči. Bog varuj tega! Povrednega otroka moraš posvariti, in ne smeš biti iz same postrežljivosti mutast pes, ki ne zna lajati.

Nikar nikoli ne pozabi, da si kristijan in da nisi za to na svetu, da bi se ti le dobro godilo in vse po volji šlo; pozabiti bi utegnil, da si za boljši svet odmenjen. Ljudje le hočejo uživati, po dobrotah vse hrepení, in zato jim je pa življenje tako pusto, ako se njih želje ne izpolnujejo. Mi dva, dragi Tugoslave, hočeva pa otroške napake voljno prenašati, ker upava, da bode tudi Bog nama prizanašal, in jarem naju ne bo tako hudo žulil, dasiravno naji bo včasih težil.

Za danes naj bode dovolj, dragi moj. V kratkem pričakujem zopet pisma od tebe, v katerem mi boš povedal, kako ti kaj dopada moj svét. Z Bogom!

Tvoj resnični
Svetoslav.

Malikoslovje.

Spisal Fr. Metelko.

Starodavni Slovenie ¹⁾ so molili hribe in doline, ogenj in vodo; kar nam pričajo imena njih bogov: Triglav, med vélikimi bogovi, ki se večidel na visokih gorah moli, od koder svoje dobrote deli; Bogáj, Bugaj, Bogana, Bohana (Bohinj na Gorenskem Gotteshain), bogovi in boginje, ki so doline in vode po njih posvečene. Vodni bogovi in boginje so se tudi

1) V Im. je bilo nekđaj Slovéne, kakor nekteri še govoré, da se pa od sedanjega Tož. loči, se sadanji čas večidel govori s koncom - i, - ije - ie: Im. in Tož. Kamničane, Im. Kamničani, Kamničanije, Kamničanie. Tako tudi Poljaki pišejo: Haliczanie itd.

imenovali: Makoš, Mokoš, Makošla, Mokošla (od moker). Krasopani (Venus, Urania) solnčni in vodni bogovi so velikrat združeni, ki jim je tudi zedinjenje njih slovesnost pridjano.

Bistric navadno Piistric je bil klečeč kip (štatva), ki je iz svojega votlega trupla po soparici dim in plamen šverkal. H. p. 290. Zvingerus („Theat.“ III.) pravi: *Idolum Pusteric intus cavum est et aqua repletum atque igne circumdatum cum ingenti sonitu aquam illam in adstantes instar flammaram evomit*. Po tem menijo nekteri, da ima njegovo ime svoj korén v pro - stre - ti (od tod štrikati, štrikniti); bolj verjetno pa v bister (t. j. divji, de-reč, rapidus). Od tod toliko krajnih imen: Bistra, Bistrica.

Buda, Buddha, boginja čuječnosti, tudi modrosti, v Sanskritu je Bod'hana buditi in Buddha solnce. Nje česčenje je bilo po zahodni Azii in Evropi silno deleč razširjeno. Od tod je veliko krajnih imen: Budajne, Budna vas, Buje, Budganja, Buda (Ofen), Budišin (Bautzen v Lužici), Budzjaki (Tatra-Gebirge) itd. Nasprotni pomen je zdaj pri nas v budalo (Thor, Dummkopf).

Černibog, Černoboh je bil začetnik vsega hudega, kakor Belibog vsega dobrega. Pa vender je po njih mislih tudi Černibog nekteremu dobro storil, mu pomagal in bil njegov dobronik; kakor je tudi Belibog nekteremu hudo storil. Vse bogove je bilo tedaj treba častiti in se jih bati. V poznejših, tudi še v sadanjih časih je slišati Černoknjžnik, Čarovnik, Čarodénik v pomenu vražnika (copernika).

Čert, Čart ima svoj koren v černi in skoraj njemu enak pomén, le samo v nižji stopnji; tako tudi Vrag, Vrah, Vrog, Zlebog, Zlod. Vraga stan t. j. stanovanje hudega duha; in v Sanskritu (H. p. 184) Uruga — sthana, t. j. podzemeljska kačja jama. Krajno ime Črêtež od Čert.

Cica, Cyca, Ciza, Ziza, Cisa ali Sisa, boginja lastnosti Maje ali Žive v reditvi vsih živih stvari, enaka latinski Cereri. Od njé, pravijo, da mesto Zeitz v Saksonii, kjer so jo posebno častili, ima svoje imé. Njé véliki praznik je bil v jeséni v zahvalo za zemeljske pridelke.

Čiselbog, Zislbog, bog časnih prememb; Nocena ponôčna luna, Denica, Danica, Jutrenjica, Svetluša, Svetlonoša, Večérnica in druge take imena so imele mālške pomene.

Cudi, morski zmami, Čudo morskoje, med njimi je njih Car morski, so tudi mališkega pomena.

Čur, Čurpan, bog za varstvo mej, posebno pri njivah; Čurilo, s čimur se zmaga. Od tod krajno ime Čurile.

Dagoda, Dogada, ki se družite s Perunom, ste eno s Pogodo, in ravno to je tudi Jagoda — Baba.

Davor, vojskini Bog pri Slovanih, kakor Mart pri Rimljanih; davorija vojskina pesem; davoriti vojskino pesem peti.

Daž bog, (Daje bog, Dažuba, Dažba, Dahuba) je bil bog zakladov in bogastva, pa tudi vse sreče, vsega blagoslova. Tega so posebno v Kievu častili. Tacega pomena je pri družih Pilvit, z njim je Kovera skorej eno.

Dev, Div, Divlik ali Diblik je bil hud bog, ki je svet terpinčil.

Dévana, Dévica, Dzivica Dživica, Živa (Siva), je rimska Diana. Nje česčenje je bilo imenitno. „Dianae cultus Slavis“ (H. str. 281). „Berebistes rex usus est oraculis Dianae, quae ex antro edi ajebat, ut ita sibi dicto audientes subito redderet. Strabo etiam lib. 7. montes sacros fuisse ipsis pro templis et delubris testatur. Inde Sagori mons a Ptolomaeo in Sarmatia nominatur i. e. Sveta gora eo, quod Dianae illi dicatus fuerit. Šafařík „Starož.“ (I. p. 619, 622, 625, 653).

Did, Didi, Dida, Didko je bil pritikovček, majhen in hudoben.

Doda, Duda, Donda, Dunda, Dodola boginja ljubezni, z Didom v nekaki razmeri.

Dogoda, Dagoda je s Pogodo eno.

Doga, Duga, nebeška duha, t. j. mavrica ali božji stolček, je tudi mališkega pomena.

Džuma (kužna bolézen, kužnóba), Kuga, Smertnica, Kužna nevésta, Povétrica, se je po njih mislih v dvokolnicah po deželah vozila in kužnóbo trosila.

Fline, pri južnih Slovanih bog smerti. Slov. Bč. cisl. 29, teč. III.

Gorinja, gorska boginja, kar škritki ali škratelj.

Gremnik, Gromovit, Gromovnik je eno, ki grom dela, njegov vikši je Perun.

(Dalje sledi.)